

Thesavrvs|| Locorum|| Commvnivm|| Jvrisprvdentiaē

Barbosa, Agostinho

Lipsiæ, 1697

Cap. XXIV. Fides bona, & mala. vid. supra lib. 2. cap. 20.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-80071](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-80071)

IIX.

Quoties quis rogatus est hereditatem restituere, toties id restituere debet, quod iure hereditario habet.

Ratio: quia Testator de illo tantum sensisse videtur, quod hereditatis appellatione continetur.

Exemplum: Prælegata igitur & Fideicommissa non sunt restituenda. *l. 96. in fin. de Leg. 3.* quatenus scilicet à cohæredes sunt relicta. *Gail. l. 2. obs. 135.*

Limita: nisi verba essent universalia. *Brunnem. ad d. l. 96. n. 2.*

IX.

Quoties quis rogatus est omne id restituere, quod ex hereditate ad eum pervenit, toties restituit, quod quocunque titulo ex hereditate habet, quia sic Testator de omnibus sensisse videtur, quæ ab herede percipiuntur. *l. 16. Cod. de fideicommissis.*

CAP. XXIII.

Fidejussor.

Axioma I.

Cuiusque competit libera de rebus suis disponendi facultas, illi competit etiam potestas fidei iudicandi. Quia in fidei iussione obligantur res pro alieno debito. Pupillus igitur nequit fidei iudicare sine tutoris autoritate, sicut nec minor Curatorem habens. *l. 3. C. de rescriptis minorum.*

Limita: ut procedat, nisi quis lege in specie prohibeatur fidei iudicare uti mulier & miles. *l. 31. C. locat.*

II.

Fidei iussoribus & aliis intercessoribus iura facile subveniunt. vide *Cujac. ad lib. XI. Respons. Papin. in l. 9. de usur.*

III.

Fidei iussio habetur pro solutione. *Bartol. in l. rescripto 6. §. 1. de muner. & honor. quem vide omnino in l. statu liberos 3. §. si quis sic accepit 12. de statulib.* quod statutum, de carcerando debitore non solvente, non habet locum contra eum, qui fidei iussorem præstat, & *Bald. in l. fin. C. ad Legem Falcid.* dicit, quod si creditor contendat de fidei iussore, tunc fidei iudicare est solvere.

IV.

Fidei iussorem invenire, non cuius facile. *Novell. 88. cap. 2. §. 1. & ibi Gothofr. l. 33. §. 2. Cod. de Episcop. & Cler. Cujacius ad cap. pen. extr. de don. inter vir. & uxor. fac. l. 2. §. pen. de judic. A. Faber in Cod. suo de Cunct. furios. definit. 6. num. 2.*

V.

Fidei iussorem ab aliquo exigere, contumelia quædam est, quasi sit ejus fides dubia. *l. 17. in fin. de testam. tut. Cujac. in Papin. lib. 5. quest. ad l. 8. de prætor. stipulat.*

VI.

Fidei iussor indemnitas habet quoque privilegium excussionis. *Gail. l. 2. obs. 27. Speckh. 3. cl. 1. 9. 32. Besold. thes. pract. verb. Schadlosbürg.* non verò, qui se ut principalem constituit, de se sic verschreibt als ein Selbstschuldner / dis-

sent. *Gail. l. 2. obs. 28. vid. Besold. thes. pract. h. verb.*

VII.

Confidejussores, quise pro indiviso obligant, die sich samt und sonders für eine Summe verschreiben / non gaudent beneficio divisionis. *Hering. de fidejuss. cap. 17. num. 55. Schneidew. tit. Instit. de oblig. rubr. de Pactis num. 19. Besold. Thesaur. pract. verb. unverschiedene Bürgen. Speidel. in Notabil. verb. sämtlich und sonders lich.*

IIX.

Ad fidei iussorem fidei iussoris seu succedaneum fit regressus, si primus labatur ad inopiam. *Speckhan. 3. Class. 1. quest. 32. Besold. thes. pract. verb. Rückbürg.*

IX.

In causâ criminali admittuntur interdum fidei iussores, qui reum iudicio sisti, vulgò auf ein wiederstellen / sub certâ pecuniæ summâ promittant, ad quam tenentur, si reus aufugiat, so hoch sie ihn ausgebürget haben. *l. 1. 2. & 4. ff. de custod. reor.* Reus tamen in flagranti crimine deprehensus vel fugâ delicti, non relaxatur sub fidei iussoribus. *Coler. decis. 107. Wehner. in obs. pract. verb. Handhaffige That.*

X.

Fidei iussio præstita sub pœnâ corporali nulla est. *Viv. 2. decis. 215.*

XI.

Fidei iussor potest agere ad liberationem (1.) si diu in obligatione steterit, (2.) si debitor bona dilapidet, (3.) si solvere condemnatus sit. *cap. fin. X. de fidejuss. Gail. l. 2. obs. 29.*

XII.

Tempore solutionis prorogato debitori non liberatur fidei iussor, nisi ad certum tempus fidei iusserit. *l. 7. C. locat. l. 13. §. 1. ff. eod. Gail. l. 2. obs. 30. Myñs. Cent. 6. obs. 53.*

CAP. XXIV.

Fides bona & mala.

vid. supra lib. 2. cap. 20.

Axioma I.

Omnes contractus sunt bonæ fidei. *l. 4. C. de Obligation. & Action.* Huic regulæ gravissime communis illa distinctio in contractus bonæ fidei & stricti juris in *l. 13. C. de pact. l. 3. C. in quibus causis, in integr. restit. l. 3. C. de reb. cred. fundata videtur obstat. Unde declarationis gratia notandum vocem bonæ fidei dupliciter sumi: (1.) quatenus opponitur negotiis stricti juris, & hoc in sensu superior regulæ fallit. (2.) Quatenus opponitur malæ fidei & dolo, & hætenus rectè ea procedit. adde *l. 11. §. 1. & l. seq. ff. de dolo l. 10. in pr. Mand. Pac. An. Cod. h. num. 5. & 6. Bachov. 6. disput. de Act. th. 17. aliter hanc difficultatem dissolvit Gifan. ad. d. l. 4. & Rittersh. 31. diff. 9.**

II.

Bona fides etiam est incredulitas, seu alteri non credere, licet verum denunciandi. *l. pen. pro emt. Quin*

Quin dolo caret, qui non credit denunciante. Cujac. in Paul. ad l. 2. Quod falso tutore. per illum textum.

III.

Mala fides & dolo differunt, l. 4. C. de crim. expil. hered. ubi mulier, contractans rem mariti mortui, sciens prudens, est in mala fide, adeoque restituere cogitur etiam fructus consumptos: neque tamen in dolo esse fingitur, cum adversus eam actio famosa non datur. Sic & non sequitur: hic non est bonæ fidei possessor; Ergo malā fide possidet: Vel, hic non est malæ fidei possessor; Ergo bonā fide possidet. Tamen si optimè sequatur: hic est bonæ fidei possessor. Ergo non possidet malā fide, & contra. Nam bona fides, & mala fides non sunt contraria immediata; sed datur medium inter fidem nec bonam, nec malam, ut in dubitante. At bona fides, & non bona fides sunt contraria immediata, Covarruv. in cap. possessor. §. 5. n. 2. & 3. de R. l. in 6. Zaf. in l. 3. §. ult. n. 9. de acq. vel am. poss. col. 272.

IV.

Bona fides possidenti tantundem præstare solet, quantum veritas, l. 136. de R. l. Wes. de publ. in rem act. n. 2. in fin.

V.

Bona fides & justus titulus differunt, pr. & tit. l. de usucap. aliquando tamen præstat titulum præsumtivum, l. 10. si serv. vind.

VI.

Mala fides probatur ex eo, quod res non sit sua, quia scire debuit, esse alienam, l. fin. C. unde vi.

VII.

Mala fides defuncti non nocet heredi, Alexand. consil. 4. num. 1. vol. 2. quia successor justam ignorantiam causam habuit, l. qui in alterius 42. de R. l. cap. cum quis 14. de R. l. in 6, quod verum est quoad ea, quæ facti sunt & spectant ad colligendos fructus, non ad ea, quæ juris, ut est usucapio, l. 11. de divers. & temp. præscr. Ampliationes, limitationes & fallentias vide in tom. Reg. jur. 2. p. 51. sub lit. M. ubi plurimi citantur autores.

VIII.

FIDEM fallere, & promissa non adimplere grave est, l. 1. in princip. ff. de constitut. pecun. l. 1. ff. de pactis. l. 11. §. 1. ff. de act. E. V. Hippolit. sing. 42. Rom. consil. 52. In questione. col. 1. vers. cum ergo. Covarruv. de sponsalib. part. 2. cap. 3. §. 4. num. 1. Tiraquell. l. 13. connub. num. 42. Roland. consil. 85. n. 3. vol. 3. Lara in l. si quis à liberis. §. si mater. num. 23. ff. de liber. agnosci. Menoch. consil. 156. num. 22. Matien. l. 2. gloss. 1. à num. 1. tit. 16. lib. 5. novæ Recopil. Flamin. Paris. de confident. quest. 6. num. 3. Octav. Glorit. respons. 1. p. 3. num. 268. & respons. 2. n. 11. Roias sing. 63. à princ. Petr. Martin. in cap. afferte. de præsumt. in verb. afferte. p. 1. n. 19. Anton. Quæst. divers. quæst. cap. 30. num. 13. ad finem. Menoch.

consil. 156. num. 22. Dum hæc inter studendum scriberem, inveni Johann. Andr. in proem. Decretal. incautè dicentem, quod Hispanorum mos est non servare fidem, ubi Baldus col. 6. vers. quare si aliqua, ita inquit, Cave tibi omnino à Catbalanis, quorum dicta referunt Boër. decis. 179. n. 8. & Menoch. de arbitr. casu 57. num. 48. Miror equidem clarissimos Jurisconsultos ita parum modestè loquutos, nostris falso imponentes, quod in illis non invenitur, quorum fidelitatem ac fidem mirè extollunt Titus Livius decad. 4. lib. 4. Mar. Siculus de Hispanorum morib. lib. 4. prope fin. Johan. Rendina de majest. Princip. in verb. non armis solum decoratam. num. 17. cum seqq. Et ideo Imperatores Romani consueverunt semper, fidelitate Hispanorum nota apud omnes existente, in custodiam corporum milites Hispanos adhibere jam inde à Julio & Augusto Cæsare, ut recensent Svetonius in August. cap. 49. Livius decad. 3. Morales lib. 9. cap. 41. Et ita Sertorius de cognatis non fidens ex incolis Hispanis custodiam habebat, ut observat Morales lib. 8. cap. 19. & 20. Christiani enim famuli erant olim Imperatorum, eosque ut fideliores securius retinebant in domo & custodia ipsi Imperatores, ut de Neronis seculo patet ex D. Paulo cap. 4. ad Philip. Salutant vos omnes Sancti, maxime qui de domo Cæsaris sunt: idque notant ejus seculi scriptores, & præcipuè Tertullian. cap. 36. & 37. in Apolog. adversus gentes, & Irenæ. lib. 4. cap. 49. contra hæreses. [Fides ergo servanda est, sicut jumentum, aliàs perjurium committitur, & infamia incurritur, in Specul. de Arbitris. §. qualiter. vers. sed idem est, si fides. & in §. sequitur. vers. sed pone, quod compromissum. Alex. in l. 4. §. dato. in fin. de jurejur.]

Amplia I. quod si fidem grave est privatis fallere, ut hæcenus probavimus, gravius est Principi ratione dignitatis, arg. l. presbyteri 8. C. de Episcop. & Cleric. cap. cum quidam 12. de jurejur. cap. sicut dignum. 6. de homicid. gravius enim peccat Princeps frangendo fidem, quam inferior & privatus, Paris. consil. 82. n. 49. vol. 1. Bellon. consil. 37. in fin. Aym. Cravert. consil. 241. num. 19. vol. 2. Rolandus consil. 1. num. 32. vol. 2. Cephal. consil. 545. n. 100. Menoch. consil. 1. n. 227. & consil. 27. n. 24. & consil. 721. n. 3. Rodolphin. de absoluta Principis potestate c. 6. n. 183. conveniunt tradita per Peregr. consil. 87. n. 11. vol. 1.

Amplia II. quod Fides publica etiam hostibus est servanda, l. conventionum 5. §. 1. ff. de pactis. cap. noli 3. 23. q. 1. quia est de jure gentium primævo, & sic de jure naturali, & semper continet bonum & æquum, aliàs Princeps non servans fidem privaretur commercio hominum, quod est summè cavendum, ut ait Castrenf. consil. 318. Viso & examinato, colum. pen. vers. is non obstantibus. Baldus consil. 343. Illustris Domine. in fin. lib. 2. ubi quod si quis captus in bello licito relaxetur sub juramento de revertendo, tenetur reverti: ubi tamen limitat, quando ageretur de redeundo ad capturam propter debitum civile, quia non tenetur reverti, & consil. 358. Licet latrunculis. per totum. cod. lib. 2. ubi quod quando bellum non est justum vel propter crudelitatem hostium relaxatus timet mortem, non tenetur redire, quamvis promiserit etiam cum juramento reverti. Et hoc Axioma exornant Duen. reg. 16. in fin. Menoch. consil. 100. n. 187. & n. 218. cum seqq. Card. Tusch. tom. 3. lit. F. concl. 335. per tot. Francisc. Molin. de ritu nupt. lib. 2. diff. 13. n. 4. cum seqq. ubi intelligit de personis publicis, non de privatis. [Vid. Bertachin. repert. jur. sub hac rubr. fol. 130. fac. 2. col. 1.]

[Limita, quod fides in malis promissis non servanda, cap. in malis promissis 96. & can. non est obligatorium 58. de Reg. Jur. in 6. Thomas de Thomasset. reg. 156. ubi declarat procedere in malis promissis, quæ servari non possunt sine peccato mortali.]

IX.

FIDEM frangenti fides non est servanda, vox est juris, inquit Cujac. in c. pervernit. 3. Infra de jurejur. per illum text. l. cum, qui 21. §. 1. ff. de inoffic. testam. l. quero 54. §. inter locatorem 1. ff. locati l. qui fidem 16. ff. de transact. l. Julianus 13. §. offerri 8. ff. de act. empt. l. cum proponas 21. ad fin. ubi gloss. ult. Bartolus, Baldus & Alexand. C. de pactis. [Gothofred. ad l. 21. C. de pact. lit. m. l. 6. C. comm. utriusque.] l. pollicitatione 3. C. de sponsalib. cap. esto subjectus 6. ubi glossa verb. deferatur 95. dist. cap. pervenit. 3. vers. nec tu. ubi gloss. ult. de jurejur. cap. frustra 75. ubi glossa 1. de Regulis Juris, lib. 6. Rolandus à Valle consil. 57. n. 20. lib. 1. ubi dicit, hanc esse regulam generalem Joh. de Anan. consil. 7. n. 8. Socinus reg. 8. ubi limitat septem modis, [Hippol. Marfil. in sing. 155. incip. frangenti. & Jacob. de S. Georg. in l. cum proponas. 16. vers. nota illud vulgatum. C. de pact. ubi hanc regulam notabilibus modis limi-

tat.] Tiraquell. de retract. convent. §. 3. gloss. unic. n. 19. Thom. de Thomasset. in 2. floribus legum, reg. 129. Joseph. Ludovicus tom. 3. commun. opin. tit. de probat. concl. unic. vers. qualibet enim. pag. m. 423. Menoch. consil. 1. n. 364. Surdus consil. 359. n. 9. Cardin. Tusch. tom. 3. lit. F. concl. 337. per totam. Mar. Antonin. var. resolut. lib. 2. resolut. 17. n. 11. & 13. Christoph. de Pace in scholiis ad leges styli, l. 41. num. 26. Seraphin. de privilegiis Juramenti, privil. 64. n. 15. Cardos. in praxi Judicum & Advocat. verb. fides. num. 2. Farinac. in praxi crimin. part. 1. q. 27. n. 65. Alex. Trentacinq. var. resolut. lib. 3. tit. de verbor. obligat. resolut. 2. Octav. Glorit. respons. 1. p. 3. n. 169. novissimè Noguerol. allegationum juris tom. 1. allegat. 6. num. 70. [Rationem hujus regulæ vide apud Reinking. lib. 1. de regimine seculari & Ecclesiastico, class. 1. cap. 5. num. 89.]

Amplia primò, ut procedat, etiamsi in minimo fides deficiat. Surdus de aliment. tit. 8. privil. 61. n. 16. Sebast. Nanci ad l. 2. ff. de jure immunit. n. 2. cum seqq. & ad l. si pater. Cod. de novation. Gonzal. ad reg. Cancellar. gloss. 31. n. 5. cum seqq. Puteus decis. 357. in fin. lib. 3. in utraque edit. ubi dicit, quod propter unum minimum capitulum non servatum obstat exceptio agenti. Unde obligati observari pacta & conventiones, si contraveniunt etiam in uno, non possunt petere sibi observari, ut per Castrenf. consil. 176. Videtur. col. 2. in fin. lib. 2. Natt. consil. 481. in fin. Riminald. jun. consil. 122. n. 30. & seq. lib. 2. quos refert Cardinal. Tusch. d. lit. F. conclus. 337. num. 6.

Amplia secundò, etiamsi intervenerit juramentum, ut per Roman. consil. 244. Pro evidentiâ, n. 2. Ruin. consil. 136. col. 4. vers. quoad aliud, lib. 5. Roland. à Valle consil. 57. n. 21. lib. 1. Cardin. Tusch. d. concl. 337. n. 3. Mar. Antonin. var. resolut. lib. 1. resolut. 87. n. 22. [Jacob. de Sanct. Georg. in l. cum proponas. vers. nota illud vulgatum. C. de pact. Jusjurandum enim tacitam conditionem habet, si is, cui datur, fidem non violaverit, fac. l. quidam, cum filium 132. ff. de V. O.]

Quæ quidem ampliatio procedit, quamvis ultra juramentum additur clausula, Rato manente pacto, quia adhuc non tenetur servare fidem & promissa is, cui non servatur per adversarium. Gozadin. consil. 31. n. 5. Rolandus à Valle d. consil. 57. num. 22. lib. 1. Cardin. Tusch. d. concl. 337. num. 5.

Limitationis loco nota, quod regula hæc

hac locum non habeat in contractibus nominatis, post executionem. Baldus & alii in l. incivile 12. C. de rei vindic. Sublimitat Rolandus à Valle 4. conf. 69. n. 41. alias fallentias vid. in Tom. de Regulis Juris sub littera F. pag. 487. & seq.]

CAP. XXV. De Filiatione.

Axioma I.

Filiatio probatur per conjecturas & presumptiones, veluti (1.) ex cohabitatione mariti & uxoris, (2.) alimentis, (3.) nominatione & educatione. l. filium cum desinimus. 6. ff. de his, qui sui vel alien.

II.

Probata copulâ carnali probatur quoque filio filii naturalis, quia probata causâ probatur effectus. Ita ergo si mulier jurato probet copulam Titii, Titius erit pro patre nati habendus.

Limita: ut procedat (1.) quoad effectus civiles, e.g. successionem, (2.) ut civiliter quidem ita probetur filio, vix tamen naturaliter.

CAP. XXVI. Filius, Filia.

Axioma I.

Filius familias in publicis muneribus pro patrefamilias habetur. l. nam quod 14. ad Sc. Trebell. l. 27. junct. a l. 78. de judic. Wesemb. in p. m. de tutel. n. 5. Idem est quoad castrense peculium & quasi, l. 2. ff. ad Sc. Macedon. l. 3. C. de Castrensi pecul. Itemque in foro. l. 1. §. 2. ad Municipal.

II.

Filius; ergo heres. D. Paul. ad Galat. 4. vers. 7. §. sui autem 2. Instit. de hered. qual. & differ. Quo ipso onus probandi in filium transferri videtur, se scilicet à patris hereditate abstinuisse. Carpov. Part. 3. Constit. 14. Defin. 20. num. 2. & seqq. Sed advertendum est: argumentum illud solum procedere in favorem filiorum, ad hoc, ut ipsorum intentio sit fundata, si velint esse heredes, aut petant hereditatem paternam; ut nempe præter filiationem nihil ulterius teneantur probare. Carpov. d. loc. num. 4. Mantie. de conject. ult. volunt. lib. 12. tit. 1. n. 3. Gail. 2. observ. 128. m. 3. Goedd. Consil. Marburg. lib. 1. conf. 26. n. 37. & seqq. Everhardus in loc. ab auctoritat. num. 9. Neutiquam verò id ipsum in odium eorum est detorquendum, ut scilicet aliorum quoque contra ipsos agentium, propter onera hereditaria, intentio sit fundata. Menoch. 4. præsumpt. 99. num. 4. Licet enim filius sit propter jus filiationis: Attamen in arbitrio ejus est, an velit eo jure uti, nec ne. l. ei, qui se 12. de acquir. hered. l. 1. & 2. C. si minor se ab hered. abst. Carp. d. loc. num. 6. & 7.

III.

Filii parentum egregiorum præ aliis omnibus ad honores & munera sunt promovendi. l. 13. C. de advoc. div. jud. tit. 1.

IV.

Filius regulariter sequitur conditionem patris. (Confer infr. loc. de patre) cap. 2. de convers. infidel. Baldus in l. 8. §. 10. ff. de Senator. Bartol. in l. fin. ad Municipal. Alex. in l. assumptio 6. ff. d. t. ubi dicitur verum, etiam quoad originem, & sequitur agnationem patris, præsertim in concernentibus commodum. Baldus in l. fin. C. de serv. fugitiv. Quod est verum, etiam stante statuto, quod filius denominetur à matre. Bartolus in l. exemplo 36. C. de decur. vid. tamen eundem in l. 1. col. ult. ff. ad Municipal.

V.

Filiorum appellatione qui comprehendantur, vide latè Bertachin. in Repertor. part. 2. lit. F. fol. 137. fac. 2. & fol. seq.

VI.

Quoties versamur in materiâ favorabili, toties filiorum appellatione continentur nepotes. l. 120. §. 1. ff. de V. S.

Ratio: quia favorabilia sunt extendenda.

Exemplum: ita ergo Senatus-Consultum Macedonianum etiam ad nepotes porrigitur. l. 6. C. ad Sc. Maced. ita beneficium à Principe filio concessum etiam ad nepotem spectabit. arg. l. beneficium. 3. ff. de Constit. Princip. Econtra tutor filius datus non etiam nepotibus datus censetur. §. fin. Inst. qui Testam. Tut. dari poss.

Limita: modò eadem ratio militet in nepote, quæ in filio.

VII.

Filius patre vivente non habet jus in legitimâ, & nihil præter alimenta petere potest de bonis paternis. Myns. Cent. 4. obs. 25. alendus tamen est etiam in studiis usque ad finem eorum. Gloss. & DD. in l. 5. C. ad Sc. cum Maced.

VIII.

Filia inscio patre vel invito nubens dotanda, nisi indignum elegerit sponsum. Gail. l. 2. observ. 95. non autem redotanda, si dos culpâ ipsius sit perditâ. Schneidew. in §. 29. Instit. de action. num. 91.

IX.

Filia cum juramento renuncians hereditati paternæ succedere amplius non potest, cap. quamvis de pact. in 610. non autem removetur à successione fratrum. Viv. 2. decis. 211.

X.

Filia dotata renuncians successioni ob læsionem enormem potest petere restitutionem in integrum. Gail. l. 2. obs. 147.

XI.

Filius regulariter puniri non debet pro delicto patris. l. 2. §. 7. ff. de Decurion. & ibi gloss. l. 26. ff. de pen. l. 22. C. eod. Hanc regulam cum suis ampliacionibus, limitationibus & fallentiis, vid. in tom. Reg. Jur. 1. lib. 6. sub hac rubr. p. 509. col. 2. & pag. 512. col. 1. in fin.

De filio legitimo vid. partus legitimus.